

ԱՍՊԻՐԱՆՏՈՒՐԱՅԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՐՑԱՇԱՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱՄԱՍ (75 ՀԱՐՑ)

1. Ուրարտուի քանդակագործությունը և դրվագման արվեստը:
2. Հայկական հելլենիստական քանդակագործությունը և կիրառական արվեստը:
3. Աքեմենյան և հելլենիստական շրջանների գեղարվեստական նմուշները:
4. Գառնիի տաճարը և նրա գեղարվեստական հարդարանքը:
5. Հռիփսիմեստիպ տաճարները:
6. 4-7-րդ դդ. հայկական քանդակը՝ ստելաներ, կոթողներ:
7. Հայկական բազիլիկ տաճարները:
8. 6-7-րդ դդ. հայ ճարտարապետությունը:
9. Աղթամարի սբ. Խաչ եկեղեցին:
10. 10-րդ դդ. հայկական մանրանկարչությունը. գլխավոր հուշարձանները և պատկերաշարքերը:
11. Տաթևի և Աղթամարի որմնանկարները. թեմատիկ և ռճական յուրահատկություններ:
12. Անին և Տրդատ ճարտարապետի արվեստը:
13. Տիգրան Հոնենցի եկեղեցին:
14. Թագավորական դիմանկարները հայ գրքարվեստում:
15. Հայ որմնանկարչությունը 13-14-րդ դդ.:
16. Հայկական արծաթագործությունը 13-14-րդ դարերում:
17. Մոմիկը որպես ճարտարապետ, մանրանկարիչ, խաչքարի վարպետ:
18. Գրիգոր Ծաղկողի արվեստը:
19. Թորոս Ռոպինի արվեստը:
20. Կիլիկյան մանրանկարչության դպրոցները 12-13-րդ դարերում:
21. Բարձր Հայքի 13-րդ դարի գրքարվեստը:
22. Հայկական «Ամենափրկիչ» կոչվող խաչքարերը:
23. Գլաձորի մանրանկարչական դպրոցը (13-14-րդ դդ.):
24. Ամաղուի Նորավանքն ու նրա շրջակայքի գեղարվեստական հուշարձանները:
25. Կտիտորական քանդակը հայ միջնադարյան կերպարվեստում:
26. Գեղարդավանքի ճարտարապետական համալիրը:
27. Գանձասարի վանքի պատմագեղարվեստական բնութագիրը:
28. Մաղմուսավանքի և Հովհաննավանքի քանդակները:
29. Գոշավանքի քանդակները:
30. Սարգիս Պիժակի ստեղծագործությունը:
31. Հին Ջուղայի խաչքարերը և տապանաքարերը:
32. Կլոբ հատակագծով տաճարները հայ շինարվեստում:
33. Հայկական եկեղեցիների քանդակագարդ դռները:
34. Խոյաձև տապանաքարերի արվեստը:
35. Վասպուրականի մանրանկարչությունը (14-15-րդ դդ.):
36. Ղրիմի հայկական մանրանկարչությունը:

37. Նոր Ջուղայի հայկական եկեղեցիների որմնանկարները:
38. Հայկական խաչքար. ֆունկցիոնալ բովանդակությունը, մոտիվները, պատկերագրությունը:
39. 20-րդ դարասկզբի հայ քանդակագործությունը: Ա. Տեր-Մարտիրոսյան, Հ. Գյուրջյան:
40. Ալ. Թամանյանի ստեղծագործությունը և խորհրդահայ ճարտարապետությունը:
41. Մարկ Գրիգորյանի ստեղծագործությունը:
42. Ռաֆայել Իսրայելյանի արվեստը:
43. Հակոբ Հովնաթանյանը և պայմանական-ռեալիստական դիմանկարը 19-րդ դարում:
44. Հովհաննես Այվազովսկու կյանքն ու գործունեությունը:
45. Գևորգ Բաշինջաղյանի արվեստը:
46. Վարդգես Սուրենյանցի արվեստը:
47. Ճարտարապետ Վասիլի Միրզոյանի արվեստը:
48. Եղիշե Թադևոսյանի արվեստի ընդհանուր բնութագիրը:
49. Արշակ Ֆեթվաճյանի կյանքն ու գործունեությունը:
50. Հայ ծովանկարիչների արվեստը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին և 20-րդ դարի սկզբին /Վարդան Մախոխյան, Մանուկ Մահտեսյան, Արսեն Շաբանյան/:
51. Սարգիս Խաչատուրյանի արվեստը:
52. Անդրեաս Տեր-Մարտիրոսյանի արվեստը:
53. Մարտիրոս Մարյանի արվեստը:
54. Գեորգի Յակուլովի արվեստը:
55. «Սոցիալիստական ռեալիզմի» հիմունքները և նրա անդրադարձը 30-ականների հայ արվեստում:
56. Մերգեյ Մերկուրովի քանդակագործությունը:
57. Արա Սարգսյանի քանդակագործությունը:
58. Հակոբ Կոջոյանի արվեստը:
59. Վահրամ Գայֆեջյանի արվեստը:
60. Երվանդ Քոչարի արվեստը:
61. Մեդրակ Առաքելյանի արվեստը:
62. Ալեքսանդր Բաժբեուկ-Մելիքյանի արվեստը:
63. Հովսեփ Կարալյանի արվեստը:
64. Խորհրդահայ առաջին նշանավոր քանդակագործները և նրանց գործերը: Սուրեն Ստեփանյան և Այծեմնիկ Ուրարտու:
65. Ն. Բունիաթյանի և Կ. Հալաբյանի ճարտարապետական գործունեությունը:
66. Էդուարդ Իսաբեկյան:
67. Ղուկաս Չուբարյանի արվեստը:
68. Հովհաննես Չարդարյան:
69. Գրիգոր Խանջյան:
70. Մինաս Ավետիսյան:
71. Հակոբ Հակոբյան:
72. Արշիլ Գորկու արվեստը:
73. Հակոբ Գյուրջյանի արվեստը:
74. Էդգար Շահինի արվեստը:
75. Գառզուի արվեստը:

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱՄԱՍ (25 ՀԱՐՑ)

1. Ուրարտա-աքեմենյան գեղարվեստական ընդհանրությունները:
2. Հայկական միջնադարյան գորգարվեստը՝ «Վիշապագորգ», « Արծվագորգ», «Խորան» գորգ և այլն:
3. Հայկական գորգերի հորինվածքների և պատկերների ծագումնաբանությունը ըստ Հայաստանի հնագույն կոթողների ուսումնասիրման նյութի, իմաստաբանական կապը պաշտամունքի, հավատալիքների, ժողովրդական ծեսի հետ:
4. Հայկական գորգարվեստի ազդեցությունը Կովկասի գորգագործության վրա:
5. Հայկական գորգերը հայ և օտար նկարիչների կտավներում, «Լոտտո», «Հովբայն», «Մեմլինգ» և այլ պայմանական անվանումները:
6. Պագիրիկ գորգը:
7. Հայկական գորգերը աշխարհի թանգարաններում և հավաքածուներում:
8. Հակոբի Մեղապարտի հրատարակությունները. նրանց գյուտը, հետազոտման ընթացքը, մշակութային արժեքը:
9. Խաչատուր Կեսարացին և Նոր Ջուղայի վաղ տպագրությունները. 1638-1642 (Սաղոմսարան, Խորհրդատետր, Վարք Հարանց, Ժամագիրք):
10. Մխիթար Մեբաստացու հրատարակչական գործունեությունը, տպագրած գրքերի հասարակական պահանջմունքը և կատարած դերը:
11. Հայկական մամուլի սկզբնավորումը. Գիտական և հայագիտական մամուլ. Մխիթարյան մամուլ, « Բազմավեպ», «Հանդես ամսօրեայ», « Արարատ», « Սիոն», « Հասկ» և այլն:
12. Հայ արվեստի գանձերը Երուսաղեմի Սբ. Հակոբյանց վանքում:
13. Հայ արվեստի գանձերը Վենետիկի և Վիեննայի Մխիթարյան միաբանության հավաքածուներում:
14. Հայ արվեստը Ռուսիայում:
15. Հայ արվեստը Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսությունում /Անթիլիաս/:
16. Բյուզանդական արքայական հագուստն ու թագերը. զուգահեռերը հայ արվեստում:
17. Հայկական, վրացական, բյուզանդական և ռուսական եկեղեցիների ճարտարապետական, արտաքին հարդարանքի և որմնանկարների ընդհանրություններն ու տարբերությունները:
18. Անթուան Խան Սևրուզիի կյանքը և գործունեությունը:
19. Յուսուֆ Քարշի կյանքը և գործունեությունը:
20. Աբդուլահյան եղբայրների կյանքը և գործունեությունը:
21. Կ.Պոլսի հայ արձաթագործությունը և ոսկերչությունը:
22. Արձաթե նմուշները Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի թանգարաններում:
23. Հայ արվեստի ուսումնասիրությունը 19-րդ դարի երկրորդ կեսին և 20-րդ դարի սկզբին:
24. Գ.Հովսեփյանի, Ս.Տեր-Ներսեսյանի, Լ.Դուռնովոյի և Տ.Իզմայլովայի արվեստագիտական վաստակը:
25. Հայ արվեստի ուսումնասիրությունը Ա. Չոպանյանի, Գ. Լևոնյանի, Ա. Սազգյանի, Հ. Քյուրտյանի, Հ. Օրբելու, Կ. Տրևերի աշխատություններում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Աղասյան Ա. Հակոբյան Հ. Հասարթյան Մ. Ղազարյան Վ. Հայ արվեստի պատմություն, Երևան, «Զանգակ-97», 2009:

Հին Հայաստանի Արվեստը

2. Ուրարտու. Վանի թագավորություն. Գտածոներ Հայաստանի ուրարտական հնավայրերից (Ք. ա. 860-585 թթ.), (Հայաստանի պատմության թանգարանի հավաքածուներից), Վատալոգ-ալբոմ (Վազմ. և խմբ.՝ Ա. Գրիգորյան, Ի. Մկրտչյան, խմբ.՝ Գ. Գրիգորյան) 2018, Երևան, Հայաստանի պատմության թանգարան:
3. Պողոսյան Գ. Պատկերագրական առանձնահատկությունները Վանի թագավորության կերպարվեստում, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Գիտություն հրատարակչություն, 2024:
4. Քերթմենջյան Դ. Հայկական ճարտարապետությունը անտիկ ժամանակաշրջանում, Երևան, ՀՀ ԳԱԱ Գիտություն հրատ., 2020:
5. Аракелян Б. Очерки по истории искусства Древней Армении : (VI в. до н.э.-III в. н.э.), Ереван, Изд. АН Арм ССР, 1976 / նաև հայերեն/.
6. Սահինյան Ա. Գառնիի անտիկ կառույցների ճարտարապետությունը, Երևան, ԳԱ հրատ., 1983:
7. Есаян С. Скульптура древней Армении, Ереван, Издательство АН АрмССР, 1980.
8. Пиотровский Б. Искусство Урарту: VIII-VI вв. до н. э., Ленинград, Издательство государственного Эрмитажа, 1962.
9. Тирацян Г., 1988, Культура древней Армении VI в. до н. э. - III в. н. э. : по археологическим данным, Ереван, Издательство АН Арм ССР.
10. Ходжаш С., Трухтанова Н., Оганесян К. Эребуни: Памятник Урартского зодчества VIII-VI до н.э., Москва, Искусство, 1979.
11. Azarpay, G. 1968. Urartian art and artifacts: A chronological study, Berkeley-Los Angeles, University of California Press.
12. Maurits, N. van Loon 1966. Urartian art. Its distinctive traits in the light of new excavations. Nederlands Instituut voor Nabije Oosten, Leiden: Nederlands Historisch-Archaeologisch Instituut.

Հայ Միջնադարյան Արվեստը

13. Ազարյան Լ., Վաղմիջնադարյան հայկական քանդակը, Երևան, 1975:
14. Ազարյան Լ., Միմվոլիկան միջնադարյան հայ արվեստում // Լրաբեր հասարակական գիտությունների, թիվ 7, 1970:
15. Ազարյան Լ., Կիլիկյան մանրանկարչությունը XII-XIII դդ., Երևան, 1964:
16. Այվազյան Ա., Նախիջևանի կոթողային հուշարձաններն ու պատկերաքանդակները, Երևան, 1987:
17. Առաքելյան Բ. Հայկական պատկերաքանդակները 4-7-րդ դդ., Երևան, 1949:
18. Առաքելյան Բ. Հայաստանի միջնադարյան կոթողային հուշարձանները. IX-XIII դդ. խաչքարերը, Երևան, «Հայկական ՍՍՀ ԳԱ հրատ.» 1984:
19. Բարխուդարյան Ս., Միջնադարյան հայ ճարտարապետներ և քարգործ վարպետներ, Երևան, «ՀՍՍՌ ԳԱ հրատարակչություն», 1963:
20. Բուշահախեն Հ., Յիմմերմանն Ե., Նկարագարդ հայկական ձեռագրեր Մխիթարեան Միաբանութեան, Վիեննա, 1978:

21. **Դավթյան Ս.**, Դրվագներ հայկական միջնադարյան կիրառական արվեստի պատմության, Երևան, 1981
22. **Դուրնովո Լ.** Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, «Հայաստան հրատարակչություն», 1967:
23. **Թորամանյան Թ.**, Նյութեր հայ ճարտարապետության պատմության, հտ. 1,2 Երևան, «Հայկական ՍՍՌ ԳԱ», 1942,1948:
24. **Կորիմազյան Է.** Բարձր Հայքի մանրանկարչությունը ԺԱ-ԺԴ. դդ. Երևան, Մատենադարան Մեսրոպ Մաշտոցի անվան հին ձեռագրերի ինստիտուտ, 2015:
25. **Հակոբյան Հ.**, Արցախի միջնադարյան արվեստը, Երևան, 1991
26. **Հակոբյան Հ.**, Արցախ-Ուտիքի մանրանկարչությունը XIII-XIVդդ., Երևան, 1989
27. **Հակոբյան Հ., Կորիմազյան Է.**, Հայկական մանրանկարչություն, Երևան, 1987
28. **Հակոբյան Հ.**, Հայոց տերունական սրբապատկերները, Երևան, 2003
29. **Հակոբյան Ջ.**, Հայկական վաղմիջնադարյան քանդակը (4-7-րդ դարեր), Երևան, «ԵՊՀ Հրատարակչություն», 2016
30. **Հովսեփյան Գ.**, Նյութեր և ուսումնասիրություններ հայ արվեստի պատմության, Հ. 1-2, Ե., 1983-1987:
31. **Հասրաթյան Ս.**, Կիլիկյան Հայաստանի ճարտարապետությունը. Հայ արվեստի պատմություն, Երևան, 2009
32. **Հարությունյան Վ.**, Հայկական ճարտարապետության պատմություն, Երևան, «Լույս պետական հրատարակչություն», 1992
33. **Ղազարյան Ս.**, Փայտի գեղարվեստական փորագրությունը Հայաստանում, Երևան, 1990
34. **Ղազարյան Վ.**, Սարգիս Պիծակ, Երևան, 1980
35. **Ղազարյան Վ.**, Մեկնութիւնք խորանաց, Էջմիածին, 2004
36. **Մաթևոսյան Կ.**, Հաղթատի Ավետարանը, Երևան, «Նաիրի», 2012
37. **Մանուկյան Ս.**, Միջնադարյան Հայաստանի կոթողային գեղանկարչությունը , Հայկական որմնանկարչություն (կազմող և խմբագիր՝ Մաթևոսյան Կ.), Երևան, էջ 19-41, 2019
38. **Մարության Տ.**, Խորագույն Հայք, Երևան, 1978
39. **Մինասյան Թ.**, Արցախի գրչության կենտրոնները, Երևան, «Նաիրի», 2015
40. **Մնացականյան Ս.**, Վարպետաց վարպետներ. Մանուել, Տրդատ, Մովսիկ, Երևան, 1982
41. **Մնացականյան Ս.**, Աղթամար, «Էրեբունի», 1985
42. **Մնացականյան Ս.**, Զվարթնոցը և նույնատիպ հուշարձանները, Երևան, 1971
43. **Մնացականյան Ս.**, Հայկական վաղմիջնադարյան մեմորիալ հուշարձանները, Երևան, 1982
44. **Մուշեղյան Խ.**, Դրամային շրջանառությունը Հայաստանում IX-XIV դարերում, Պատմաբանասիրական հանդես, Հատ-եր 4, էջ 41-60, 1971
45. **Չուգասյան Լ.**, Գրիգոր Ծաղկող, Երևան, «Երևանի համալսարանի հրատարակչություն», 1986
46. **Պատրիկ Ա.**, Մշո Առաքելոց վանքի դուռը, «Էջմիածին հանդես», Հատ-եր 1, էջ 23-26, 1952
47. **Պատրիկ Ա.**, Խճանկարային արվեստը հայերի մոտ և Դվինում հայտնաբերված խճանկար հատակը, Պատմաբանասիրական հանդես, թիվ 2 էջ 313-317, 1964
48. **Պետրոսյան Հ.**, Խաչքար. ծագումը, գործառույթը, պատկերագրությունը, իմաստաբանությունը, Երևան, «Փրինթինֆո», 2008
49. **Տեր-Ներսեսյան Ս.**, Հայ արվեստը միջնադարում, Երևան, 1975
50. **Акопян Г.**, Миниатюра Васпуракана, Ер., 1990.

51. **Аракелян Б.** Армянская мозаика 4-7 вв. // Լրագրեր հասարակական գիտությունների, N3, 1971
52. **Дрампян И.**, Творчество Тороса Рослина, Ереван: "Тигран Мец", 2000
53. **Дрампян И.**, Акоп Джугаеци, Св.Эчмиадзин, 2009
54. **Дрампян И.**, Фрески Кобайра, Ер., 1979
55. **Дурново Л.**, Очерки изобразительного искусства средневековой Армении, М., 1979
56. **Закарян Л.**, Из истории васпураканской миниатюры, Ер., 1980
57. **Измайлова Т.**, Армянская миниатюра XI века, М., 1979
58. **Казарян В.**, Манукян С., Матенадаран, Армянская рукописная книга VI-XIV веков. Москва: "Книга", 1991
59. **Корхмазян Э.**, Армянская миниатюра Крыма (XIV-XVII вв.), Ер., 1978.
60. **Котанджян Н.**, Цвет в раннесредневековой армянской живописи, Ер., 1978
61. **Лидов А.**, Росписи монастыря Ахтала. История, иконография, мастера. Москва : Университет Дмитрия Пожарского, 2014
62. **Якобсон А.**, 1986. Армянские хачкары. Ереван: Айастан, 1986
63. **Der Nersessian S.** Miniature Painting of Cilicia from the Twelfth to the Fourteenth Century, Washington, 1993
64. **Der Nersessian S.**, Etudes Byzantines et Armeniennes, Byzantine and Armenian studies, tome I, Louvain, (Belgique): s.n., 1973
65. **Der Nersessian S.**, Mekhitarian A., Armenian miniatures from Isfahan. Brussels-Antilias: Les Editeurs d'Art Associé & Armenian Catolicosate of Cilicia, 1986
66. **Evans H.C.**, Armenian Art Looks West: T'oros Roslin's Zeyt'un Gospels, New York, 1998
67. **Ghalpakhchian O.**, Alpago-Novello A., Sanahin: Documenti di Architettura Armena, N3, Milano,: s.n. 1980
68. **Korkhmazian E.**, Drampian I, Hakopian H., Armenian miniatures of 13th and 14th centuries from Matenadaran collection, Leningrad: Aurora art publishers, 1984
69. **Kouymjian D.**, Chinese elements in Armenian miniature painting in the Mongol period. Armenian Studies/Études arméniennes, In Memoriam Haïg Berbérian, Lisbon, pp.415-468, 1986
70. **Mathews Th.F.**, Treasures in Heaven, Armenian illuminated Manuscripts. [ed.] Wieck Roger S. Mathews Thomas F., Princeton: The Pierpont Morgan Library, 1994
71. **Mathews Th.F.** and **Sandjian A.K.**, Armenian Gospel Iconography. The Tradition of the Glajor Gospel, Washington, 1991
72. **Narkiss B.**, **Stone M.**, Armenian Art Treasures of Jerusalem, Jerusalem, 1979
73. **Nersessian V.**, Treasures from the Ark, London: Oxford University Press, 2001
74. **Ross L.**, Medieval Art: A Topical Dictionary, London, 1996
75. **Thierry J.-M.**, **Donabédian P.**, Les arts Arméniens, Paris, 1987

Նոր և Նորագույն Շրջանի Հայ Արվեստ

76. **Աղաալյան Ա.** Հայ կերպարվեստի զարգացման ուղիները XIX-XX դարերում, Երևան, «Ոսկան Երևանցի», 2009:
77. **Աղաալյան Ա.** Երվանդ Քոչարի տարածության մեջ, Երևան, «Երվանդ Ոսկան», 2013:
78. **Դրամբյան Ռ.** Ալեքսանդր Բաժբեուկ-Մելիքյան, Երևան, 1971

79. **Դրամբյան Ռ.** Եղիշե Թադևոսյան, Երևան, ՀՍՍՌ ԳԱ հրատ., 1955:
80. **Դրամբյան Ռ.** Մարտիրոս Սարյան, Երևան, ՀՍՍՌ ԳԱ հրատ., 1960:
81. **Դգնունի Դ.** Հայ կերպարվեստագետներ (համառոտ բառարան), Երևան, «Լույս», 1977:
82. **Զուրաբով Բ.** Հակոբ Կոջոյան, Երևան, «Սովետական գրող», 1983:
83. **Իգիթյան Հ.** Հովնաթանյանից մինչև Մինաս, Երևան, «Տիգրան Մեծ», 2001:
84. **Հակոբյան Ա.** Հայազգի ծովանկարիչները, Երևան, «Տիգրան Մեծ», 2017:
85. Հայկական ՍՍՀ կերպարվեստը, (կազմող և ներածականի հեղինակ՝ **Վ. Հարությունյան**),
Ленинград, «Аврора», 1972.
86. **Հարությունյան Վ.** Վարդգես Սուրենյանց, Երևան, ՀՍՍՌ ԳԱ հրատ., 1960
87. **Հարությունյան Վ.** Արա Սարգսյան, Երևան, «Հայաստան», 1975:
88. **Ղազարյան Մ.** Հայ կերպարվեստը XVII-XVIII դարերում: Գեղանկարչություն: Երևան, ՀՍՍՀ ԳԱ
հրատ., 1974:
89. **Մարտիկյան Ե.** Հայկական Կերպարվեստի պատմություն, 4 հատորով, Երևան, «Սովետական
գրող», 1983:
90. **Միրզախանյան Ռ.** Իմպրեսիոնիզմ. Նկարիչ հայեր, Երևան, 2016:
91. **Շիշմանյան Ռ.** Բնանկարն ու հայ նկարիչները, Երևան, 1958:
92. **Չուգասոյան Լ.** Արշակ Ֆեթվաճեան, Երևան, «Փրինթինֆո», 2011:
93. Սոցիալիստական ռեալիզմը և խորհրդահայ կերպարվեստը /**Ռ. Միրզախանյան, Հ. Հակոբյան**,
Երևան, «Տիգրան Մեծ», 2014:
94. **Փիլիպոսյան Հ.** Հայկական քանդակագործություն, Երևան, ՀԱՊ, 2004:
95. **Агасян А.** Символизм и творчество Мартироса Сарьяна. Ереван, «Ոսկան Երևանցի», 2012.
96. **Драмбян Р.Г. Айвазян М.А.** Изобразительное искусство //Искусство Советской Армении за 60 лет
(составитель-редактор Г. Ш. Геодакян), Ереван, Изд. АН АССР, 1980.
97. **Игитян Г.С.** Армянская палитра. XX век. Ереван, «Тигран Мец», 2004.
98. Изобразительное Искусство Армянской ССР, (Автор-составитель **М.М. Казарян**), Москва,
«Советский Художник», 1978.
99. **Каменский А.** Этюды о художниках Армении. Ереван, «Советакан грох», 1979.
100. **Степанян Н.** Искусство Армении. Москва, «Советский художник», 1989.
101. **Avedissian O.** Peintres et Skulpteurs Arméniens: du 19-ème siecle a nos jours (précédé
d'un aperçu sur l'art ancien), Le Caire, , publie par les «Amis de la Culture
Arménienne», 1959.
102. **Kürkman G.** Armenian painters in the Ottoman Empire (1600-1923). In two volumes,
Istanbul, Matusalem publications, 2004.
103. The Armenian Avant-Garde of the 1960s. Seventeen Fates. / text and compilation **Ruben Angaladian**,
design Yevgeny Bolshakov, 2006.